

VII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI FINANSÓW PUBLICZNYCH**
(NR 108)

■ **KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH**
(NR 53)

z dnia 8 listopada 2012 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 108)

Komisji Spraw Zagranicznych (nr 53)

8 listopada 2012 r.

Komisje: Finansów Publicznych i Spraw Zagranicznych, obradujące pod przewodnictwem poseł **Krystyny Skowrońskiej (PO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji Finansów Publicznych, odbyły:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Protokołu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Norwegii zmieniającego Konwencję między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Norwegii w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu, sporządzoną w Warszawie dnia 9 września 2009 r., podpisanego w Oslo dnia 5 lipca 2012 r. (druk nr 818).

W posiedzeniu udział wzięli: **Maciej Grabowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów raz ze współpracownikami oraz **Maciej Szpunar** podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Łukasz Andrzejczyk**, **Ksenia Angierman-Kozielska**, **Piotr Babiński**, **Artur Kucharski**, **Michał Nowak** i **Monika Żołnierowicz-Kasprzyk** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Wojciech Miller** – legislator z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Finansów Publicznych oraz Spraw Zagranicznych. Stwierdzam kworum.

Porządek dzienny przewiduje pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Protokołu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Norwegii zmieniającego Konwencję między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Norwegii w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu, sporządzoną w Warszawie dnia 9 września 2009 r., podpisanego w Oslo dnia 5 lipca 2012 r. (druk nr 818).

Projekt będzie uzasadniać minister finansów. Na pytania państwa posłów odpowiadać będzie również minister spraw zagranicznych.

Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie ma uwag. Wobec niezgłoszenia wniosków do porządku dziennego stwierdzam jego przyjęcie.

W imieniu państwa posłów chciałabym przywitać uczestniczących w naszym posiedzeniu przedstawicieli rządu. Witam serdecznie pana Macieja Szpunara – podsekretarza stanu w MSZ i pana Macieja Grabowskiego – podsekretarza stanu w MF.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Marszałek Sejmu w dniu 22 października 2012 r. skierował projekt ustawy z druku nr 818 do Komisji Spraw Zagranicznych oraz Komisji Finansów Publicznych do pierwszego czytania. Przystępujemy do pierwszego czytania projektu ustawy. Proszę przedstawicieli rządu o przedstawienie uzasadnienia projektu ustawy.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Maciej Grabowski:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Protokół zmienia konwencję, która została podpisana w Oslo 9 września 2009 r. Protokół zaś został podpisany 5 lipca br. Protokół zmienia jeden zestaw przepisów, dotyczący metod unikania podwójnego opodatkowania w stosunku do wynagrodzeń osiąganych z pracy w transporcie międzynarodowym. Konwencja przewiduje, że jeśli wynagrodzenie zostało wypłacone w związku z pracą wykonywaną na statku morskim zarejestrowanym w Norweskim Międzynarodowym Rejestrze Statków, to wówczas takie wynagrodzenie jest opodatkowane wyłącznie w miejscu zamieszkania, czyli w tym wypadku w Polsce.

Skutkiem tych zapisów konwencji było to, że część statków zarejestrowanych w Norweskim Międzynarodowym Rejestrze Statków została przeflagowana pod inne bandery, żeby stosować inne metody zwolnienia z podwójnego opodatkowania, które są zazwyczaj stosowane i np. są zawarte w naszych umowach z Cyprem, Malcią czy Singapurem.

Inicjatywa wyszła ze strony norweskiej. Rozwiązanie, które przewiduje Protokół, będzie korzystne dla polskich marynarzy. Będzie obowiązywała metoda generalna. W stosunku do wszystkich innych dochodów zachowujemy metodę wyłączenia z progresją, natomiast w stosunków do wynagrodzeń będzie metoda odliczenia proporcjonalnego. Wydaje się, że proces przeflagowania statków zostanie zahamowany, a polscy marynarze, którzy będą pracować na tych statkach, będą korzystali z metody przewidzianej w innych naszych umowach, m.in. z Cyprem czy Malcią. Chodzi o to, żeby armatorzy norwescy, których statki znajdują się we wspomnianym rejestrze, nie dokonywali ruchów motywowanych wyłącznie obowiązującą Konwencją. Korzystnie, z punktu widzenia polskich marynarz, byłoby, aby statki były zarejestrowane w rejestrze, który spełnia najwyższe standardy bezpieczeństwa i techniczne.

Wydaje się, że te dwie przesłanki są bardzo istotne. Stąd propozycja zmiany Konwencji. Poprzez protokół zmieniamy metodę opodatkowania wobec marynarzy pracujących na statkach zarejestrowanych w Norweskim Międzynarodowym Rejestrze Statków.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję.

Pragnę poinformować, że pierwsze czytanie obejmuje debatę w sprawie zasad ogólnych projektu, następnie zadawanie pytań przez posłów i odpowiedzi przedstawicieli wnioskodawców. Zatem otwieram debatę w sprawie zasad ogólnych projektu ustawy. Czy są pytania bądź uwagi ze strony państwa posłów? Bardzo proszę, pani poseł Arciszewska-Mielewczyk.

Posel Dorota Arciszewska-Mielewczyk (PiS):

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Panie ministrze, mam prośbę, żeby pan jasno i klarownie przedstawił dobre strony nowej metody naliczania podatku dla marynarzy. Mówił pan o dwóch metodach. Wiemy, że niekiedy urzędy skarbowe stosowały trzecią metodę. Proszę powiedzieć, w jakim przypadku jak będą opodatkowane dochody marynarzy. Niestety w tym zakresie obowiązuje „wolna amerykanka” związana z interpretacją stosowaną przez urzędy skarbowe i nadzorujące jednostki. Czy będzie jednolita interpretacja, która będzie obowiązywała wszystkie urzędy skarbowe?

Niestety, nie ma polskiej floty. Marynarze muszą pływać na kontraktach. Nie „zasiłają” urzędów pracy, ale nie mogą ślęczeć w Internecie, żeby rozszyfrowywać meandry prawne i nowelizacje ustaw. Nie mówię już o donosach na marynarzy i wszczynanie różnych procedur wobec nich. Trzeba pamiętać, że wszystkie pieniądze przywożą do kraju. Wydają je na ubezpieczenie i utrzymanie rodziny.

Czy urzędy skarbowe będą stosować jednolitą interpretację przepisów podatkowych dotyczących marynarzy? Moim zdaniem dotychczasowa sytuacja jest dla marynarzy niebezpieczna.

Kolejne pytanie wiąże się z faktem, że podczas Forum Gospodarczego w Gdyni w kularach była poruszana sprawa 183 dni poza domem na statkach handlowych. Czy Ministerstwo Finansów rozpatruje odpowiednie rozwiązania w tym zakresie, jak to jest

w innych, cywilizowanych krajach posiadających flotę? Niestety, przez dwie kadencje nie mogłam doprosić się tłumaczenia przykładów wskazujących, jak funkcjonują marynarze w innych krajach, takich jak Wielka Brytania, Dania, Szwecja itd. Musiałam korzystać z pomocy samych zainteresowanych marynarzy.

Czy rozpatrujecie państwo możliwość zwolnień podatkowych dla marynarzy przebywających powyżej 183 dni poza granicami kraju albo wprowadzenia zasad, które obowiązują w krajach z rozwiniętą flotą handlową?

Panie ministrze, nie zawsze armator to właściciel. Chciałabym, żeby pan wyjaśnił tę kwestię. Jak będziecie państwo to interpretować? Jakich dokumentów będziecie wymagać od marynarzy, a które będą kwestionowane? Są przypadki, że urzędów skarbowych nie interesuje dokumentacja przedkładana przez marynarzy. Są opodatkowani w obu krajach. Niektóre kraje wykazują zerowy podatek, a to z tego względu, że pieniądze, które byłyby z opodatkowania marynarzy, są inwestowane w rozwój floty handlowej. Podam przykład duński, który kosztował marynarzy utratę zdrowia i naraził na szwank funkcjonowanie ich rodzin. Nie było narzędzi, żeby wzruszyć decyzje. Tylko dzięki determinacji marynarzy i niektórych osób można było im pomóc.

Mówi pan o rejestrach, standaryzacji i certyfikacji. Obecnie niewiele flot nie przestrzega standardów w dziedzinie bezpieczeństwa. Czasy się zmieniły. Czy urzędy skarbowe nadal posługują się listą tanich bander unikających płacenia podatków? Czy nadal marynarze postrzegani są jako krezusi nieplacący podatków? Niestety, wiedza na temat warunków pracy i życia marynarzy jest niedostateczna. Z tego wynikają kłopoty marynarzy, którzy zmuszeni są pracować na obcych statkach.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Myślę, że część tematów, które poruszyła pani poseł, została podjęta przy okazji debaty nad podatkiem tonażowym. Myślę, że pan minister odpowie na te pytania.

Posel Dorota Arciszewska-Mielewczyk (PiS):

Ad vocem. Pani przewodnicząca, podatek tonażowy nie rozwiązuje problemu pracy marynarzy. To są dwie różne kwestie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Doskonale to rozumiem. Nie udzieliłam pani głosu.

Pan minister odpowie na wszystkie pytania pani poseł.

Pan poseł Kosma Złotowski.

Posel Kosma Złotowski (PiS):

Z wypowiedzi pana ministra zrozumiałem, że Konwencja, która obowiązywała dotychczas, była tak „obchodzona”, iż nikt nie płacił podatku. Czy proponowana zmiana sprawi, że marynarze będą płacić mniejszy podatek, czy większy?

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Czy są jeszcze pytania ze strony państwa posłów? Pan przewodniczący Iwiński.

Posel Tadeusz Iwiński (SLD):

Dziękuję bardzo.

Po pierwsze, chciałbym wyrazić zdumienie z powodu dokumentu, który otrzymaliśmy. Jest on poświęcony w znacznej mierze nie kwestii Protokołu, lecz współpracy gospodarczej między Polską a Norwegią.

Co się stało pomiędzy 2009 r. a 2011 r., do momentu spotkania premierów Polski i Norwegii, że podjęto decyzję o zmianie dotychczasowych zapisów?

Jak wygląda sytuacja w innych państwach UE, np. w Bułgarii i Rumunii? Jakie rozwiązania są tam stosowane?

Norwegia pozostaje poza UE. Dwukrotnie w referendum odmówiła przystąpienia do UE. Czy fakt szczególnych relacji UE z Norwegią wpłynął na kształt umowy?

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Czy są jeszcze uwagi ze strony państwa posłów? Nie widzę.

Poproszę pana ministra o udzielenie odpowiedzi na pytania.

Podsekretarz stanu w MF Maciej Grabowski:

Dziękuję bardzo. Nie mam wiedzy na temat umów Bułgarii i Rumunii z Norwegią, dotyczących unikania podwójnego opodatkowania i ewentualnych specjalnych przepisów dotyczących marynarzy.

Umowa polsko-norweska nie wynika ze specjalnych relacji UE z tym krajem. Bazujemy przede wszystkim na Konwencji modelowej OECD. Oba państwa nie miały żadnych zastrzeżeń co do zasadniczych regulacji, które wynikają z Modelowej konwencji.

Konwencja przewiduje dla marynarzy, którzy uzyskują wynagrodzenie w związku z wykonywaniem pracy na statkach zarejestrowanych w Norweskim Międzynarodowym Rejestrze Statków, opodatkowanie wynagrodzenia wyłącznie w miejscu zamieszkania, czyli w Polsce. Rejestr jest otwarty na innych operatorów. Polscy marynarze stanowią część załóg pływających na statkach zarejestrowanych w tym rejestrze. Do momentu ratyfikacji Konwencji nie płacili podatku ani w Norwegii, ani w Polsce. Aby utrzymać ten stan rzeczy zdecydowano się przeflagować statki, żeby zasady niepłacenia podatków przez polskich marynarzy były utrzymane.

Niepożądanym efektem przeflagowania jest to, że wysokie standardy obowiązujące w Norweskim Międzynarodowym Rejestrze Statków nie muszą być spełniane, jeśli statek pływa pod banderą panamską czy cypryjską. Stąd argument Norwegów, że jest to działanie niepożądane. Polscy marynarze mogli oczywiście podejmować pracę na statkach zarejestrowanych pod innymi banderami, gdzie metody unikania podwójnego opodatkowania (metoda wyłączenia z progresją) powodują, że wynagrodzenia nie są w Polsce opodatkowane.

Z inicjatywy Norwegii podjęliśmy negocjacje i ostatecznie Protokół został podpisany w takim kształcie, jak przedstawiłem. Przewiduje metodę odliczenia proporcjonalnego zamiast opodatkowania na zasadach ogólnych w miejscu zamieszkania marynarza. To jest zasadnicza zmiana, którą proponujemy.

Co do tego, czy można wydać jedną interpretację dla wynagrodzeń i dochodów marynarzy, którzy pracują pod obcymi banderami, niestety, pani poseł, nie można, ponieważ siatka umów...

Posel Dorota Arciszewska-Mielewczyk (PiS):

Pytam o umowę z Norwegią.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Panie ministrze, proszę kontynuować. Pani poseł będzie mogła zadać dodatkowe pytania.

Podsekretarz stanu w MF Maciej Grabowski:

Nie jest możliwe wydanie jednej interpretacji, gdyż mamy wiele umów o unikaniu podwójnego opodatkowania. Zasady różnią się między sobą.

Jeśli chodzi o interpretację konkretnych zapisów, do tej pory nie mieliśmy problemów z metodą odliczania proporcjonalnego. Została ona zastosowana np. w umowie z Wielką Brytanią, gdzie wielu naszych obywateli uzyskuje dochody. Nie dochodziły do nas sygnały, żeby ta metoda rodziła specjalne problemy interpretacyjne.

Pani poseł poruszyła problem Danii. Pamiętam ten przypadek. Problem został rozwiązany poprzez podpisanie protokołu. Sposób opodatkowania marynarzy w Danii jest wyjątkowy. Spowodował on, że stosowana metoda mogła oznaczać podwójne opodatkowanie. Nie była to intencją ani strony polskiej, ani Królestwa Danii. Od podpisania protokołu z Danią nie słyszałem o problemach związanych z opodatkowaniem wynagrodzeń marynarzy pracujących pod banderą duńską.

Co do kwestii rezydencji podatkowej, mamy definicję ośrodka życiowego w odniesieniu do podatku od dochodów osób fizycznych. Wydaje się, że ta definicja jest uniwersalna, nie odnosi się do liczby dni, tylko do tego, czy ośrodek życiowy pozostaje w jednym bądź w drugim kraju.

Oczywiście mamy listę krajów, które uznajemy za niewspółpracujące. Popularnie nazywamy je „rajami podatkowymi”. Jeśli kraj współpracuje w zakresie udzielania informacji podatkowych, jest usuwany z tej listy, gdyż staje się wiarygodny.

Pani poseł, nie mam informacji, że urzędy skarbowe w sposób arbitralny stosują „wolną amerykankę” w stosunku do wynagrodzeń marynarzy. Byłbym zobowiązany

za takie informacje. Uważam, że obowiązek podatkowy wynika wprost z przepisów prawa. Prawo powinno być stosowane równo wobec wszystkich. Odpowiedzialnością ministra finansów jest to, żeby tak właśnie było. Mamy instytucję interpretacji indywidualnej. Jeśli marynarze mają wątpliwości, mogą z niej korzystać. Wówczas interpretacja chroni ich od ryzyka podatkowego. Liczę na państwa posłów. Jeśli macie informacje, że urzędy skarbowe niewłaściwie stosują przepisy, proszę o kontakt. To jest moja odpowiedzialność, żeby Prawo podatkowe było stosowane w sposób jednolity w całym kraju. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pani poseł Arciszewska-Mielewczyk i pan poseł Kosma Złotowski.

Posel Dorota Arciszewska-Mielewczyk (PiS):

Panie ministrze, jak pan zauważył, sprawa nie jest nowa. Interpretacje różnych urzędów skarbowych dotyczące tych samych przypadków są różne. Tak być nie może. Podejmowane są odmienne decyzje. Różny bywa wymiar kary. Jedni urzędnicy zwalniają z podatku, inni naliczają w efekcie braku interpretacji. Śmiem przypuszczać, że praca polskich marynarzy nie leży państwu na sercu. Taka jest smutna konstatacja.

Duńczycy zapytali stronę polską o zasady opodatkowania w Polsce naszych marynarzy. Wtedy zaczęły się problemy marynarzy, bo strona polska bardzo wnikliwie, a często błędnie, zaczęła interpretować przepisy, wymierzając wysokie kary marynarzom.

Rozumiem, że w tym przypadku to stronie norweskiej leży na sercu dobro polskich marynarzy. Tak wynika z wypowiedzi pana ministra. To strona norweska wystąpiła z inicjatywą zmiany umowy.

W ślad za moim kolegą pytam, na czym polega polepszenie sytuacji marynarzy w efekcie podpisania Protokołu? Żeby móc głosować za ustawą, muszę wiedzieć, że więcej pieniędzy zostanie w portfelach marynarzy i że będą mieli dobre warunki pracy, pracując pod obcą banderą. Musimy mieć klarowny obraz i czyste sumienie, aby móc głosować za tym projektem.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Rozumiem, że pani poseł zadała pytanie w imieniu pana posła.

Posel Kosma Złotowski (PiS):

Chciałbym jednak dodać kilka zdań.

Panie ministrze, nie odpowiedział pan wprost na moje pytanie – czy marynarz zapłaci teraz więcej, czy mniej. Z pana wypowiedzi wynika, że 3 lata temu podpisaliśmy konwencję, która powoduje negatywne skutki dla Norwegii, bo statki są usuwane z ich rejestru. Z drugiej strony konwencja umożliwiała naszym marynarzom unikanie opodatkowania i marynarze nie płacą podatków. Czy dobrze rozumiem? Pan minister mówił tak długo i w tak skomplikowany sposób, że trudno było cokolwiek zrozumieć. Proszę, żeby pan minister był bardziej klarowny w swoich odpowiedziach.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Panie ministrze, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MF Maciej Grabowski:

Szanowni państwo, konwencja, która obowiązuje obecnie, a która jest zmieniana protokołem, przewiduje, że jeśli marynarz zatrudniony jest na statku znajdującym się w rejestrze norweskim i otrzymuje wynagrodzenie, to opłaca podatki w Polsce, jak każdy inny podatnik. W żadnym wypadku nie ma zasady podwójnego opodatkowania. Jeśli ma dochody poniżej kwoty wolnej od opodatkowania, nie zapłaci podatku. Jeśli ma wyższe dochody, zapłaci wedle skali podatkowej 18% lub 32%.

Posel Kosma Złotowski (PiS):

Co się dzieje z naszym marynarzem z chwilą wypisania statku z Norweskiego Międzynarodowego Rejestru Statków? Rozumiem, że wówczas nie płaci podatków.

Podsekretarz stanu w MF Maciej Grabowski:

Zależy to od tego, pod jaką banderą statek będzie zarejestrowany. Jeśli mamy zawartą umowę z danym krajem, będą stosowane jej przepisy. Mamy odpowiednią umowę z Cyprem, a z Panamą nie. Jeśli nie ma umowy, stosuje się zasady ogólne. Kłopot wynika z faktu, że Panama nie współpracuje w zakresie informacji podatkowej. Marynarz może pobrać wynagrodzenie i nie zgłosić do urzędu skarbowego. Państwo polskie ma ograniczone możliwości sprawdzenia tych dochodów.

Protokół wprowadza zmianę polegającą na tym, że marynarz nie będzie opodatkowywał wynagrodzeń w kraju zamieszkania, tylko będzie stosowana metoda unikania podwójnego opodatkowania, czyli metoda odliczania proporcjonalnego. Jeśli marynarz nie będzie miał dochodów w Polsce, to nie zapłaci podatku. Na podstawie konwencji marynarz powinien wszystkie uzyskiwane dochody opodatkować w Polsce, jak każdy inny podatnik. Jeśli ten protokół zostanie ratyfikowany, wówczas będzie stosowana metoda odliczenia proporcjonalnego. Jeśli marynarz nie będzie miał dochodów w Polsce, nie zapłaci podatku.

Mamy dużą bazę interpretacji, która sięga kilkudziesięciu tysięcy. Nie przypominam sobie interpretacji sprzecznych ze sobą, jeśli chodzi o umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania. Baza jest jawna i każdy podatnik może ją przejrzeć. Oczywiście dane podatników nie są ujawniane, natomiast przedstawiony jest opis sytuacji. Nie mam informacji na temat sprzecznych interpretacji wydawanych w trybie art. 14 ordynacji podatkowej. Izby skarbowe wydają spójne interpretacje.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję panu ministrowi.

Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania. Proponuję przystąpienie do szczegółowego rozpatrzenia projektu ustawy. Nie ma sprzeciwu.

Czy są uwagi do tytułu ustawy? Nie słyszę, zatem stwierdzam, że tytuł został przyjęty.

Czy są uwagi do art. 1? Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia art. 1? Nie ma, zatem stwierdzam, że art. 1 został przyjęty.

Czy są uwagi do art. 2? Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia art. 2? Nie ma, zatem stwierdzam, że art. 2 został przyjęty.

Przegłosujemy całość ustawy. Kto z państwa posłów jest za przyjęciem projektu ustawy z druku nr 818? (34) Kto jest przeciwny? (0) Kto się wstrzymał? (11).

Projekt ustawy został przyjęty.

Musimy wybrać sprawozdawcę. Proponuje posła Marcina Kierwińskiego. Czy pan poseł wyraża zgodę? Dziękuję.

Komisja wybrała posła sprawozdawcę.

Pani poseł, bardzo proszę.

Poseł Dorota Arciszewska-Mielewczyk (PiS):

Czy planowane są prace nad zmianą ustawy o pracy marynarzy na statkach handlowych?

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MF Maciej Grabowski:

Pani poseł, ta sprawa nie leży w kompetencji ministra finansów. Wiadomo mi, że Ministerstwo Infrastruktury pracuje nad tą ustawą.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję bardzo panu ministrowi.

Do projektu ustawy została załączona opinia MSZ.

W związku z wyczerpaniem porządku dziennego zamykam wspólne posiedzenie Komisji. Protokół posiedzenia wraz z pełnym zapisem jego przebiegu będzie wyłożony do głędu w sekretariatach Komisji.